

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (Atnaujintas muitinės kodeksas)

COM(2005) 608 final — 2005/0246 (COD)

(2006/C 309/05)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 95 straipsniu, 2006 m. sausio 17 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (Atnaujintas muitinės kodeksas)*

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. gegužės 31 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Umberto Burani.

428-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. liepos 5 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 152 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 3 susilaikius.

1. Įžanga: pagrindiniai naujojo Muitinės kodekso principai

1.1 2002 m. Tarybos priimtoje Bendrijos programoje „Muitinė 2007“, be kitų dalykų, buvo numatyta iš esmės keisti dabartinę Bendrijos muitinės kodekso redakciją (Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92). Dabartinis Kodeksas yra pasenęs, kadangi per šį laikotarpį vystėsi rinkos, informacinės technologijos, buvo priimtos įvairios sutartys, o svarbiausia — laipsniškai išsiplėtė Sąjunga.

1.2 Buvo pasiūlyta iš esmės atnaujinti Muitinės kodeksą, kadangi vis dar galiojantis ankstesnis Muitinės kodeksas „nėra suderintas nei su esminiais pokyčiais tarptautinės prekybos aplinkoje, (...) nei besikeičiančiomis muitinės darbo prioritetinėmis sritimis“. Nagrinėjamas pasiūlymas atitinka kitų sričių Bendrijos politiką — ypač vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos principus, taip pat Lisabonos strategiją. Jis yra tolesnių priemonių, skirtų supaprastinti muitinės procedūras ir procesus, suderinti taisykles dėl bendrųjų valstybių narių IT sistemų standartų, pagrindas.

1.2.1 Komisijos nuomone, šių priemonių rinkinys, leis atsižvelgti į Tarybos gaires dėl e. vyriausybės iniciatyvos, „geresnės teisėkūros“ iniciatyvos įgyvendinimą ir daugelį konkrečių tikslų, pvz., gerinti išorės sienų saugumą, mažinti sukčiavimo pavojų ir didinti sąsajas su kitomis Bendrijos politikos sritimis, ypač mokesčių sritimi.

1.3 Naujasis Muitinės kodeksas buvo parengtas atsižvelgiant į Lisabonos strategiją, kurios tikslas — siekti, kad Europa taptų patraukli investicijoms ir užimtumui. Be to, tai sutampa su 2003 m. gruodžio mėn. Tarybos priimtu Komisijos pasiūlymu dėl paprastos elektroninės darbo aplinkos sukūrimo. Į Tarybos gaires atsižvelgiama ir panašiam pasiūlyme priimti sprendimą dėl „kompiuterizuotos muitinės ir prekybos aplinkos“ (COM(2005) 609, 2005 11 30), dėl kurio EESRK pateiks atskirą nuomonę.

1.4 Naujojo Muitinės kodekso pakeitimai — tai ne vien formos pakeitimai ar atnaujinimas: daug svarbesnis yra muitų

politikos kryptį pasikeitimas. Per pastaruosius 20 metų pasikeitė muitinių vaidmuo: laipsniškai mažėjant maito mokesčių rinkimui, muitinei suteikta naujų įgaliojimų taikyti netarifines priemones, ypač tokiose srityse kaip saugumas, nelegalios imigracijos kontrolė, kova su prekių padirbimu, pinigų plovimu, prekyba narkotinėmis medžiagomis, taip pat sveikatos, aplinkos ir vartotojų apsauga, PVM ir akcizo mokesčių rinkimas. Tačiau Komisijos dokumente, aptariant saugumo aspektą, atskirai nenagrinėjamos papildomos užduotys, kurias turi atlikti muitinės, t. y. jų teikiama vertinga pagalba kontroliuojant prekybą ginklais ir kovojant su terorizmu. Ši trūkumą rodo nepakankamai išaiškintos informacinės sistemos, kurios aptiriamos 3.1.3.1 punkte.

1.5 Kita naujovė skirta IT procedūrų taikymui tvarkant muitinės formalumus. Šiuo metu galiojančiame Kodekse numatyta taikyti tokias procedūras, jos plačiai taikomos beveik visose valstybėse narėse, tačiau iki šiol nei pavienių valstybių muitinėms, nei vartotojams neprivaloma naudoti šias sistemas. Vis dėlto pagal naująjį Muitinės kodeksą bus privaloma jas naudoti. Tai yra būtinas žingsnis, siekiant mažinti nekompiuterizuotų procedūrų skaičių, apie tai kalbama 1.3 punkte minėtoje paragrafoje iniciatyvoje.

1.6 Naujasis Muitinės kodeksas dera su kitomis Komisijos politikos sritimis ir atitinka procedūras, numatytas įgyvendinimo, skaidrumo ir poveikio įvertinimo srityse. Komitetas džiaugiasi, kad buvo konsultuojamasi su suinteresuotais pilietinėmis visuomenės dalyviais, kurie pateikė teigiamus atsiliepimus. Nors komitetas pritaria Komisijos nuomonei atsižvelgti į teisinį pagrindą, subsidiarumo ir proporcingumo principus, tačiau ketina toliau pateikti keletą pastabų dėl poveikio vertinimo.

1.7 Šioje srityje Komisija ištyrė keturis skirtingus metodus ir priėmė sprendimą dėl glaudesnio nacionalinių elektroninių muitinių sistemų bendradarbiavimo. Komisijos nuomone, šį sprendimą pateisina būtinybė atsižvelgti į subsidiarumo principą ir valstybių narių nenoras pritari sprendimui, kuris grindžiamas centralizuota Europos sistema. EESRK supranta,

kad tokį sprendimą reikėjo priimti, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad pastaroji galimybė būtų patikimesnis, paprastesnis ir vartotojams ne toks brangus sprendimas. Kalbant apie subsidiarumo principą, jo veikimas greičiau susilpnėtų Europos lygiu, o ne nacionaliniu.

2. Bendrosios pastabos

2.1 Praėjusių metų vasario mėn. Komitetas pateikė Nuomonę dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, iš dalies keičiantį Muitinės kodeksą⁽¹⁾, kuriame jau buvo siūlomos naujovės dėl neelektroninių procedūrų panaikinimo ir integruoto išorės sienų muitinių valdymo. Komitetas džiaugiasi, kad tame pasiūlyme nustatyti principai, kuriems jis anuomet pritarė, buvo perkelti ir į dabar teikiamą pasiūlymą, ir į konkrečias nuostatas, kurioms jis dar kartą apskritai pritaria.

2.2 Nauji nuostatai skiria daugiau dėmesio ūkio subjektų teisėms ir poreikiams. Tai atsispindi eilėje nuostatų, kad prireikus būtų galima atsižvelgti į galimą žalą, atsiradusią taikant procedūras. Tai rodo tiek teisės aktų supaprastinimas, tiek ir muitinės teisės nuostatų sujungimas. Taigi, iš šiuo metu taikomų 13 procedūrų lieka 3 pagrindinės procedūros: importas, eksportas ir ypatingos procedūros. Atliekant redakcinį darbą, du trečdaliai dabartinio Muitinės kodekso straipsnių buvo pakeisti, sujungti arba perkelti į įgyvendinimo nuostatas, tokiu būdu straipsnių sumažėjo nuo 258 iki 200.

2.2.1 Komitetas pripažįsta, kad Komisija sėkmingai atliko šį sudėtingą ir daug pastangų reikalaujantį darbą, atsižvelgdama į bendrojo vidaus rinkos principus ir gerbdama ūkio subjektų teises ir poreikius. Tačiau jis atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta įgyvendinimo nuostatų, už kurių rengimą taip pat atsakinga Komisija, dėl to gali atsirasti tam tikro netikrumo taikant įvairias nuostatas. Todėl jis ragina skubiai parengti ir priimti naujas įgyvendinimo nuostatas.

3. Konkrečios pastabos

3.1 I antraštinė dalis: bendrosios nuostatos

3.1.1 Trečiame straipsnyje išvardytos valstybių narių teritorijos, priklausiančios Bendrijos muitų teritorijai. Nėra preteksto teikti kokias nors ypatingas pastabas dėl straipsnio, tačiau kyla tam tikras netikrumas dėl šios formulotės: „Remiantis konkrečias sritis reglamentuojančiais teisės aktais arba tarptautinėmis konvencijomis, tam tikros muitų teisės aktų nuostatos gali būti taikomos už Bendrijos muitų teritorijos ribų“. Teisinio tikrumo prasme neleistina, kad teisės akte būtų kalbama apie „tam tikras teisės aktų nuostatas“, nepateikiant į jas nuorodos tame pačiame dokumente arba priede. Dėl teisinių priežasčių ir siekiant skaidrumo turi būti aiškiai ir tiksliai nurodyta, kurioms teritorijoms nuostata taikoma ir kokiais teisės aktais remiamasi. Pernelyg dažnai piliečiai ar netgi ekspertai nepastebi daugeliui atvejų numatytų įvairių išimčių ir specialių nuostatų, dėl kurių

dažnai atsiranda konkurencijos suvaržymų, kartais jie būna ilgalaikiai.

3.1.2 Nėra pagrindo teikti kokias konkrečias pastabas dėl duomenų ir informacijos mainų ir apsaugos (5, 6 ir 7 straipsniai), kadangi siūlomos taisyklės atitinka įprastą, viešojo administravimo institucijų užtikrinamą piliečių privataus gyvenimo apsaugą ir verslo konfidencialumą. Komitetas ypač pritaria 8 straipsnio nuostatomis, kurių laikantis, muitinės privalo pateikti informaciją apie muitų teisės aktų taikymą ir skatinti skaidrumą nemokamai platindamos internetu ekonominių operacijų vykdytojams teisės aktus, administracinius sprendimus ir prašymų formulius.

3.1.2.1 Tačiau dėl 5 straipsnio 1 dalies, kurioje nurodoma, kad ekonominių operacijų vykdytojai ir muitinės keisdami duomenimis, patvirtinančiais dokumentais, sprendimais ir pranešimais privalo naudoti elektronines duomenų perdavimo priemones, reikia pateikti keletą pastabų: ši nuostata yra visiškai teisinga, jei ji taikoma įmonėms arba profesionaliems ūkio subjektams. Tačiau ji gali sukelti sunkumų, jei importuotojas (arba rečiau eksportuotojas) yra privatus asmuo ir nebūtinai „ekonominių operacijų vykdytojas“. Ši problema nėra antraeilė, kadangi trečiojoje šalyje internetu arba paštu perkamų prekių skaičius proporcingai auga. Komitetas pastebi, kad šiuo metu šis aspektas svarstomas taikant komitologijos procedūrą ir primygtinai rekomenduoja privačius asmenis įtraukti į asmenų, kuriems pagal 93 straipsnį leidžiama teikti importo bendrąją deklaraciją, grupę. Taip pat reikėtų pakeisti 94 straipsnio nuostata, pagal kurią išimtiniais atvejais muitinės gali priimti importo bendrąsias deklaracijas, surašytas popieriuje. Kaip alternatyva arba papildomai pagal 127 straipsnį galėtų būti suteikta galimybė ir privatiems asmenims teikti supaprastintą muitinės deklaraciją (popieriuje).

3.1.2.2 Apskritai kalbant apie elektroninį duomenų tvarkymą, Komitetas norėtų atkreipti dėmesį į dideles išlaidas, susijusias su naująja integruota elektroninio duomenų tvarkymo procedūra. Šios išlaidos tenka trumpam laikotarpiui, o nauda (ypač siekiant geresnės kokybės) dažniausiai jaučiama tik vidutinės ir (arba) ilgos trukmės laikotarpiu. Kai kurios valstybės narės atrodo jau dabar yra sunerimusios dėl būsimų išlaidų ir išpareigojimo laikytis naujųjų sistemų įgyvendinimo terminų. Tačiau kitos valstybės narės, ypač tos šalys, kurios elektroninio duomenų tvarkymo srityje yra padariusios didžiausią pažangą, mano, kad joms labai brangiai kainuos pakeisti neseniai įdiegtas sistemas siekiant suderinti jas su Bendrijos sistema. Komitetas sutinka su šiomis abejonėmis, kurių Komisija negali ignoruoti. Vis dėlto jis mano, kad Europai naudinga turėti veiksmingą ir šiuolaikinę muitinių sistemą, dėl kurios teks kai ko atsisakyti. Dėl to atsiradusius nuostolius galbūt būtų galima padengti suteiktai pagalbai konkrečiais atvejais ir pateikus būtinybę patvirtinančius dokumentus.

⁽¹⁾ OL C 110, 2004 4 30.

3.1.3 10 straipsnyje nurodoma, kad valstybės narės „bendradarbiauja su Komisija kuriant, tvarkant ir naudojant elektroninę sistemą, skirtą bendrai registruoti ir tvarkyti duomenis apie“ visus išduotus leidimus ir visus operacijų vykdytojus. 194 straipsnyje apibrėžiamas sistemos pobūdis ir veikimas. Kiekviena valstybė narė išsaugo savo informacinę sistemą ir užtikrina sąveikumą su kitų valstybių narių sistemomis pagal taisykles ir standartus, nustatytus Komisijos, padedant Muitinės kodekso komitetui. Buvo numatytas sistemos įsigaliojimo terminas — 2009 m. birželio 30 d. Komiteto nuomone, sistema, užtikrinus sąveikumą, kuri remiasi nacionalinių duomenų bankų informacijos mainais ir atnaujinimu, yra brangi ir ją sudėtinga valdyti. Pirmiausia, mažai tikėtina, kad tokia sistema gali pradėti veikti numatytu laiku. Poveikio vertinime pateikiamos papildomos išlaidos (40–50 mln. eurų per metus), skirtos įgyvendinti šią sistemą. Toks vertinimas, įvairių ekspertų nuomone, yra pernelyg optimistinis.

3.1.3.1 Vis dėlto šios sistemos projekte — bent jau dabartiniame jo variante — pastebimas labai didelis trūkumas. Nėra jokios nuorodos apie galimybę gauti informacijos iš kovos su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu tarnybų informacinių sistemų, savaime suprantama, laikantis privataus gyvenimo apsaugos ir verslo konfidencialumo taisyklių. Komitetas jau ne kartą ir įvairiomis progomis atkreipė dėmesį į šį aspektą. Jau daugelį metų Taryba pabrėžia, kad būtinas įvairių institucijų, tokių kaip kriminalinės policijos, mokesčių policijos, muitinių, slaptųjų tarnybų, OLAF ir Europolo bendradarbiavimas, tačiau kol kas pastebimų rezultatų nėra.

3.1.4 11 straipsnis, apibrėžiantis atstovo muitinėje vaidmenį, yra ypač svarbus. Straipsnyje nurodoma, kad jis ūkio subjektui gali atstovauti „muitinėje atliekant muitų teisės aktuose nustatytus veiksmus ir formalumus“. Aptariamas atstovavimas muitinėje kito asmens vardu ir dėl to asmens interesų (tiesioginis atstovas muitinėje) arba savo vardu (netiesioginis atstovas muitinėje). Nepateikiant jokio patikslinimo, 2 dalyje pažymima, kad atstovas muitinėje turi būti įsisteigęs Bendrijos muitų teritorijoje. Tačiau Komitetas atkreipia dėmesį, kad Komisija aiškinajamame memorandume tvirtina, jog „pakeičiamos su atstovais susijusios taisyklės: panaikinami anksčiau taikyti apribojimai“, kadangi jie nėra suderinti nei su elektronine aplinka, nei su bendrosios rinkos principais. Tai turėtų reikšti, kad atstovas muitinėje turi bendrąjį leidimą (Bendrijos leidimą), kuris jam suteikia teisę veikti visoje Bendrijos teritorijoje ir atstovauti kiekvienam ūkio subjektui, nepriklausomai nuo jo įsisteigimo šalies. Būtų tikslinga šį straipsnį parengti iš naujo ir aiškiau suformuluoti. Galbūt galėtų būti pateikta nuoroda į atskiras taisyklės dėl profesijų rodyklės ar sąrašo sudarymo pagal „įgaliotųjų ekonominių operacijų vykdytojų“ modelį, kuris apibrėžiamas kitame punkte.

3.1.5 Kitą svarbią funkciją atlieka įgaliotasis ekonominių operacijų vykdytojas (4 ir 13–16 straipsniai). Praktikoje tai yra

įmonė (rečiau asmuo), kuri pateikia patikimumo, mokumo, o svarbiausia profesinės kvalifikacijos įrodymus, kad gautų valstybių narių muitinės įstaigų įgaliotumus ir teisę pasinaudoti tam tikromis kontrolės ir procedūrų lengvatomis. Komisija, remdamasi jau minėtu 196 straipsniu, pasilieka teisę patikslinti priemones, reglamentuojančias įgalioto ekonominių operacijų vykdytojo statuso suteikimą. Komitetas susipažįsta su šiomis nuostatomis, kuriomis aiškiai siekiama palengvinti tarptautinę prekybą ir sukurti palankesnę aplinką prekybai. Tačiau jis atkreipia dėmesį į tai, kad labai svarbios yra statuso suteikimo sąlygos ir taisyklės galimam piktnaudžiavimui išvengti. Be to, nėra aišku, ar įgaliotam ekonominių operacijų vykdytojui iš tikrųjų bus suteiktas Bendrijos bendrasis leidimas (Europos pasas).

3.1.6 Muitinės procedūrų derinimui lemiamos reikšmės turi 22 straipsnis. Pagal šį straipsnį valstybės narės — nors ir labai lanksčiu būdu — įpareigojamos už Bendrijos muitų teisės aktų nesilaikymą taikyti administracines ir baudžiamąsias sankcijas. Komitetas visiškai pritaria, kad yra būtinas suderintas šios svarbios srities reglamentavimas. Tiesa, lieka laukti, kaip valstybės narės sureaguos į bandymą joms nustatyti taisykles ar gaires baudžiamosios teisės srityje. Šioje srityje tikėtinas pasipriešinimas arba bent jau neigiamas nusistatymas.

3.1.7 24, 25 ir 26 straipsniuose apibrėžiama teisė apskųsti administracinį sprendimą (23 straipsnyje numatoma, jog tai netaikoma teisminių institucijų sprendimams), kuriam numatyta dviejų pakopų procedūra: pirmiausia, kreipiantis į muitinę, o vėliau kreipiantis į aukštesnę nepriklausomą organą, kuris gali būti teisminė institucija arba jai lygiavertis specializuotas organas. Sankcijų atveju taikomas bendras principas, panašus į *estoppel* principą, išskyrus tuos atvejus, jei muitinės įstaigų nuomone, „skundą pateikusiam asmeniui gali būti padaryta nepataisoma žala“. Komitetas palankiai tai vertina ir mano, kad taip atsižvelgiama į piliečių poreikius.

3.1.8 27 straipsnyje nustatomas principas, leidžiantis muitinėms atlikti bet kokį fizinį, administracinį, apskaitos arba statistinį patikrinimą. Be to, numatyta naudoti elektroninę rizikos valdymo sistemą, skirtą nustatyti ir įvertinti riziką bei „parengti priemones, kurių reikia rizikai išvengti“. Šią sistemą, kurią valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, turi sukurti ne vėliau kaip iki 2009 m. birželio 30 d., reglamentuos 196 straipsnio pagrindu Komisijos parengtos taisyklės. Kiekvienu atveju Komitetas pritaria šiai iniciatyvai ir tikisi, kad Komisija yra įsitikinusi valstybių narių pasirengimu įgyvendinti šią, ko gero, brangią ir sudėtingai valdomą sistemą.

3.1.9 Pagal 30 straipsnį muitinis tikrinimas arba formalumai netaikomi Bendrijos vidaus reisais skrendančių asmenų salone ir krovinių skyriuje turimam bagažui bei per Bendrijos vidaus jūras persikeliančių asmenų bagažui, nepažeidžiant valstybių

narių su saugumu ir sauga susijusių, taip pat su valstybių narių nustatytais draudimais arba apribojimais susijusių patikrinimų. Tai reiškia, kad išimtis taikoma tik toms šalims, kurios nenustatė draudimų arba apribojimų. Kadangi apribojimų yra visur ir visada, nors tai gali būti tik prekėms, kurioms taikomas akcizo mokestis, bendroji nuostata praktiškai tampa niekine. Taigi, muitinės įstaigų įgaliojimai nuolat kontroliuoti krovinių skyriuje ar salone laikomą bagažą, iš esmės lieka nepaliesti.

4. II–VIII antraštinės dalys: muitinės formalumai ir procedūros

4.1 II–VIII antraštinėse dalyse nagrinėjami muitinės formalumai ir procedūros; didelė jų dalis yra perimama iš šiuo metu galiojančio Muitinės kodekso. EESRK nenorėtų išsamiai nagrinėti šių nuostatų, kadangi prieš rengiant dokumentą buvo plačiai konsultuojamasi su suinteresuotaisiais subjektais. Todėl Komitetas pateikia savo pastabas tik dėl keleto ypatingos svarbos straipsnių.

4.2 55 straipsnyje numatyta, kad skola muitinei atsiranda ir dėl kontrabandos ar nelegalios prekybos (apibrėžiama kaip prekės, „kurioms taikomos bet kokios rūšies importo arba eksporto draudimo arba ribojimo priemonės“): visais atvejais mokami muitai, nepažeidžiant kitų administracinių ir baudžiamųjų sankcijų. Tačiau skola muitinei neatsiranda neteisėtai įvežus padirbtus pinigus arba narkotines ir psichotropines medžiagas, kurios nepatenka į legalių ekonominę apyvartą; tokia prekyba yra laikoma baudžiamuoju nusikaltimu, išskyrus tuos atvejus, jei valstybės narės įstatymai numato, kad importo muitų pagrindu nustatomos pinigines baudos. Nors Europos Teisingumo Teismas laikosi kitos nuomonės, EESRK mano, kad iš muitinės įstaigų neturėtų būti atimama teisė gauti joms priklausančias pajamas kai — be administracinių ir baudžiamųjų sankcijų — atsakoma nustatyti skolą muitinei, tai reikėtų taikyti bent jau narkotinėms ir psichotropinėms medžiagoms, kurių vertė turėtų būti nustatyta atitinkamos rinkos kainos pagrindu. Kad narkotinių medžiagų įvežimas yra draudžiamas, nekeičia fakto, kad kalbama apie (nors ir nelegalų) importą. Trumpai tariant: galima suprasti, kodėl mokesčiai nemokami už padirbtus pinigus, tačiau nesuprantama, kodėl nereikia mokėti už narkotines ir psichotropines medžiagas.

4.3 Pagal 61 straipsnį muitinė gali reikalauti, kad skolininkas pateiktų garantiją, užtikrinančią, kad bus sumokėta skola muitinei. 64 straipsnyje nurodoma, kad tokia garantija gali būti garanto išpareigojimas, o 66 straipsnyje nurodoma, kad garantu gali būti „bankas arba kita oficialiai pripažinta finansų įstaiga, kuriai leista veikti Bendrijoje“. Ši nuostata yra svarbi, nes pripažįstama, jog kiekvienos valstybės narės bet kuris bankas arba finansų įstaiga gali pateikti kitos valstybės narės muitinei galiojančią garantiją: šis svarbus principas jau galioja, tačiau dažnai susiduriama su įvairių šalių muitinių kliudymu jį taikyti. Vis dėlto neaišku, ką reiškia sąvoka „oficialiai pripažinta (finansų įstaiga)“ arba „kuriai leista veikti Bendrijoje“. Komiteto nuomone, šios sąvokos yra nereikalingos ir klaidinan-

čios, kadangi Bendrijoje veikiantys bankai ar finansų įstaigos turi bendrąjį leidimą („Europos pasą“), todėl kokie nors patikslinimai nėra būtini.

4.4 83 straipsnyje taip pat nagrinėjamos garantijos. Komisija, laikydamosi 196 straipsnyje nurodytos tvarkos, gali patvirtinti priemones, reglamentuojančias mokėjimo išieškojimą iš garantų taikant specialią procedūrą. Tačiau trūksta informacijos apie šios specialios procedūros esmę ir taikymo sritį. Jei tai yra nuoroda į reikalavimą, kad garantas atsakytų „pateikus pirmą prašymą“, tai, žinoma, nėra nieko naujo, kadangi jau egzistuoja tokios garantijos ir jas taip pat numato kiti reglamentai (pvz., ES finansinis reglamentas). Tačiau jei turima galvoje kitokios interpretacijos, jos turėtų būti patikslinamos, kadangi su garantija susijusios išlaidos priklauso tiek nuo rizikos, tiek ir nuo sąlygų, kuriomis garantas privalo atsakyti.

4.5 Be to, 83 straipsnyje numatyta, kad delspinigiai prie maito sumos pradami skaičiuoti nuo tos dienos, kurią baigiasi nustatytas laikotarpis, iki mokėjimo dienos. 84 straipsnyje nagrinėjamas priešingas atvejis, kai importuotojui arba eksportuotojui yra skolinga muitinė. Šiam atvejui yra aiškiai numatyta, kad už pirmus tris mėnesius palūkanos ar delspinigiai nemokami. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad tai yra akivaizdžiai nevienodas ir nepriimtinas būdas vertinti įstaigas ir piliečius.

5. IX antraštinė dalis: Muitinės kodekso komitetas ir galutinės nuostatos

5.1 Šios antraštinės dalies nuostatos yra ypač svarbios, siekiant suprasti Kodekso struktūrą ir taikymo sritį. Svarbiausias yra 196 straipsnis, pagal kurį Komisijai įgyvendinti teisės aktus „padeda Muitinės kodekso komitetas (toliau — Komitetas)“, kurio veiklai „taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas“. Praktikoje tai reiškia, kad Komisija, nors ir padedama Muitinės kodekso komiteto, gali nustatyti visas Muitinės kodekso nuostatas pagal įprastą Bendrijos procedūrą. EESRK tam neprieštarauja, tačiau mano, kad nustatytose nuostatose turi būti atsižvelgiama į vartotojų poreikius ir jos turi būti pakankamai lanksčios, kad tinkamu laiku būtų galima jas atnaujinti, atsižvelgiant į technikos ir technologijų pažangą ir prekybos tradicijų raidą.

5.2 Komisija, laikydamosi anksčiau minėtame 196 straipsnyje jai suteiktų įgaliojimų, patvirtina priemones, nustatančias (194 straipsnis)

- muitinės sistemų sąveikumo taisykles ir standartus;
- „atvejus ir aplinkybes, kuriais Komisija gali priimti sprendimus, reikalaujančius, kad valstybės narės atšauktų arba pakeistų sprendimą“;
- „prireikus kitas priemones, įskaitant priemones, susijusias su Bendrijos išpareigojimais ir prievolėmis pagal tarptautinius susitarimus, dėl kurių reikia keisti Kodekso nuostatas“.

5.2.1 Taigi, Komisijai suteikti pakankamai dideli įgaliojimai, tarp jų netgi galimybė (antra įtrauka) nustatyti atvejus ir aplinkybes, kuriomis Komisija gali įpareigoti valstybes nares atšaukti arba pakeisti sprendimą. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad pirmoje ir trečioje įtraukoje numatytais atvejais Komisija atlieka Tarybos priimtų arba patvirtintų sprendimų institucinio koordinavimo ir įgyvendinimo funkciją, o antroje įtraukoje paminėtu atveju kalbama apie neįprastą įgaliojimų vykdymo būdą, nors iš esmės jį galima pateisinti aplinkybėmis. Taigi, EESRK iš tikrųjų tam neprieštarauja.

5.2.2 Apskritai EESRK pastebi, kad noras kontroliuoti piliečių veiklą, įskaitant prekybinius sandorius ir su muitine susijusius veiksmus, daro poveikį laisvai prekybai ir yra politinių sprendimų, kurie pagal ES ir valstybių narių kompetencijos sritis priimami kartu, priešzastis. Komisija, žinoma, yra atsakinga už šių sprendimų įgyvendinimą.

5.2.3 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad muitinių reforma neturi kelti pavojaus pusiausvyrai tarp laisvos prekybos ir naudotojų bei galutinių vartotojų saugumo. Vykdamas šią reformą būtina atsižvelgti į muitinės tarnautojų ir importuojančių ir eksportuojančių įmonių darbuotojų kvalifikaciją.

2006 m. liepos 5 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Baltosios knygos dėl finansinių paslaugų politikos 2005–2010 m.

COM(2005) 629 final

(2006/C 309/06)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2005 m. gruodžio 1 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Baltosios knygos dėl finansinių paslaugų politikos 2005–2010 m.*

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. gegužės 31 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Edgardo Maria Iozia.

428-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. liepos 5 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 152 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 9 susilaikius.

1. Išvados ir pasiūlymai

1.1 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui ateinančių penkerių metų laikotarpį skirti finansinių paslaugų sektoriaus „dinamiškam konsolidavimui“, taikant ir tobulinant galiojančius įstatymus, stengiantis išvengti perteklinio reglamentavimo („goldplating“) ir atsižvelgiant į Lisabonos strategijos dvasią ir Europos socialinio modelio specifiką.

1.2 EESRK taip pat mano, kad svarbiausia nuodugnai išanalizuoti kontrolės institucijų vaidmenį ir veiklą, skatinant įvesti kuo geresnį koordinavimą, atsižvelgiant į tai, ką numatė Lamfalussy proceso 3 lygio komitetai.

1.2.1 EESRK mano, kad esant tokiai padėčiai yra per anksti kurti bendrą europinės kontrolės instituciją, kuri ateityje galėtų padėti skatinti rinkų integraciją, tačiau mano,

kad šiandien būtų naudinga pasiūlyti Europos institucijoms paskirti pagrindinę kontrolės instituciją valstybėje, kurioje įsikūrusi patronuojanti bendrovė, kuriai būtų pavesta atlikti dukterinių ir kontroliuojamų įmonių, įsikūrusių kitose Sąjungos valstybėse, priežiūrą. Tai būtų labai naudinga europinėms įmonėms ir vartotojams.

1.3 Finansinių sandorių veiksmingumas yra esminis ir lemia vis svarbesnę finansinės veiklos vietą ekonomikoje (turime omenyje ekonomikos „sufinansinimo“ reiškinį). Nors ekonomikos „sufinansinimas“ pasireiškia dideliu vystymosi potencialu ekonomikos ir užimtumo finansų sektoriuje, jis gali turėti ir neigiamų pasekmių visai ekonomikai. Akcijų rinkos dominavimas, pagyvinamas „shareholder value“ taip pat gali prieštaurauti pramonės strategijoms. Įmonių vadovams daromas